

Valprogram 2019

Dags att ta Åland till en högre nivå!

Ålands Framtid ställer upp kandidater i lagtingsvalet med ett valprogram som utgår från fyra paket: Självestyrelse, Tillväxt, Trygghet och Hållbarhet.

Självestyrelsen står inför stora utmaningar, inte minst av ett allt tuffare finskt språktryck. Situationen är mycket allvarlig. Därför bör Åland i samband med uppmärksammandet av självestyrelsen 100 år lyfta frågan om säkerställandet av Ålands autonomi internationellt.

Vi ska även inleda förhandlingar om att höja Ålands status till eget land i union med Finland.

Ålands ekonomi står och stampar och vi lägger stor vikt vid att föreslå konkreta åtgärder för att öka tillväxten och minska byråkratin.

Vårt välfärdssamhälle måste fungera. Vi värnar om trygghet för alla och särskilt de ekonomiskt utsatta äldre, ensamförsörjare, personer med funktionsvariation och nyanlända.

Inom hållbarhet måste vi bli bättre på att tänka i kretslopp, utvinna energi av vårt avfall och ta ett helhetsgrepp på utvecklingen av vår fantastiska skärgård.

ÅLANDS FRAMTID
– Det åländska alternativet!

Självstyrelse

- Trycket mot självstyrelsen bör uppmärksammas internationellt

Uppmärksammandet av Ålands självstyrelse 100 år sker i en omtumlande tid för vår autonomi. Vår internationellt förankrade rätt till vårt svenska språk får allt svårare att stå emot det finska språktrycket i Finland. I dag är det legio att statliga myndigheter i strid med självstyrelselagen skickar officiella handlingar på finska till Åland. Möjligheten att få relevant, statlig myndighetsservice på svenska blir allt sämre, vilket hotar rättssäkerheten. Uppmärksammandet av "Åland 100" 2021-2022 är ett unikt tillfälle att lyfta Finlands hantering av Ålands självstyrelse på det internationella planet.

Lagtinget tillsätter omgående en parlamentarisk kommitté för att lyfta det finska trycket mot Ålands självstyrelse i ett internationellt sammanhang under uppmärksammandet av självstyrelsens 100 årsjubileum.

- Ålands status ska lyftas från landskap till land – Landhöjning!

Enda sättet för Åland att överleva som ett självstyrt, svenskspråkigt landområde är att lyfta Ålands status från landskap till land i samma betydelse som våra självstyrda systemautonomier Färöarna och Grönland. Att vara ett landskap bland andra, om än självstyrt, nedgraderar Ålands status. Ålands defensiva diplomati måste en gång för alla accepteras som lönlös.

Ålands position i de fortsatta förhandlingarna om en revision av självstyrelselagen utgår från Ålands ursprungsförslag om en ramlag, där Åland ges rätt att överta behörighet i den takt ålänningarna själv önskar. Samtidigt inleds förhandlingar om att Ålands status höjs från landskap till land i union med staten Finland.

- Åland ska inrätta internationella konsulat

För att synas som ett internationellt subjekt ska Åland ha en utökad representation inom EU och i de nordiska länderna. Aktiv synlighet skapar en plattform för både politiska och affärsmässiga kontakter.

Åland utökar sin representation inom EU och framför allt inom de nordiska länderna med inledningsvis fast personal vid Ålandskontoret i Stockholm.

- Ålands Framtid – det enda partiet med en vision

Ålands Framtid är det enda partiet med en uttalad vision för Åland: självständighet på sikt.

En röst på Ålands Framtid är en röst för att utveckla vårt självbestämmande på väg mot självständighet och säkerställa vår rätt till vårt svenska språk, vår kultur och våra sedvänjor.

ÅLANDS FRAMTID
– Det åländska alternativet!

Tillväxt

▪ Lyhörd och aktivare näringspolitik

Den ekonomiska tillväxten på Åland är sedan flera år negativ. Antalet privatanställda minskar medan den offentliga sektorn växer. För att få fart på tillväxten inom näringslivet krävs aktiva politiska insatser i samråd med företagen som har den största kunskapen om vad som behöver göras.

Lyhörd politik i samråd med företagen och näringslivet skapar tillväxt!

▪ Osynliggör skattegränsen – Ta exempel av Kanarieöarna

Byråkrati hämmar tillväxt. Ett bra exempel på överbyråkratisering är skattegränsen. Värst drabbas alla våra mindre import- och exportföretag som inte har resurser att sköta gränshanteringen själva, utan tvingas köpa in tjänsterna. Skattegränsen hämmar och fördyrar handeln. Här krävs krafttag. Inom EU finns flera länder och regioner som står utanför skatteunionen och som har en mycket enklare skattegränshantering än Åland. Ett exempel är Kanarieöarna.

Lyhörd politik!

Regeringen bör omgående, i samråd med företagen och näringslivet på Åland, tillsätta en kommitté för att ta fram exempel på enkla system för skattegränshantering inom EU i syfte att införa ett förenklat system även för Åland.

▪ Ta bort onödiga mellanhänder

Alla typer av mellanhänder skapar merkostnader. Exempel på kostnadsdrivande mellanhänder är det offentliga it-bolaget ÅDA Ab och renhållningsmyndigheten MISE. Den här typen av tjänster bör i möjligaste mån upphandlas direkt av privata företag vilket skapar rationaliseringsvinster, större effektivitet till avsevärt lägre kostnad. Krav på samordning av offentlig upphandling, t ex inom it, kan skötas med betydligt mindre resurser än idag.

Ålands förvaltning ska i möjligaste mån upphandla tjänster direkt från privata företag.

▪ Inför utmanarrätter

All offentlig verksamhet som kan skötas av privata företag ska utmanas. Det innebär att företag kan bjuda på att ta över en enskild offentlig verksamhet till lägre eller minst samma pris. Offentlig upphandling av privata tjänster skapar mindre offentlig sektor, mer jobb på den privata arbetsmarknaden, effektivare service samt lägre och mer förutsägbara kostnader.

Företag ska kunna utmana och överta att sköta offentlig verksamhet.

ÅLANDS FRAMTID
– Det åländska alternativet!

▪ Minimera byråkratin

Alla samhällen behöver visst mått av byråkrati. Målsättningen bör vara att den ska vara så liten som möjligt och kunna skötas genom digitala tjänster.

Tillsätt omgående en blandad arbetsgrupp för att minimera byråkratin.

▪ Sänk företagens fasta kostnader

Lönsamheten i de åländska företagen hämmas av höga fasta kostnader. Priset på elöverföring är 30-40 % högre än i omkringliggande regioner. En övergripande målsättning ska vara att under 10 år sänka överföringsavgifterna med 2 % per år genom ett aktivt ägarstyrning i det offentliga bolaget Kraftnät Åland Ab. Kostnaderna för investeringen i Finlandskabeln ska inte skyfflas över på konsumenterna. För att minska kostnaderna för organiskt avfall ska maximalt stöd ges för att en biogasanläggning byggs i skyndsam ordning.

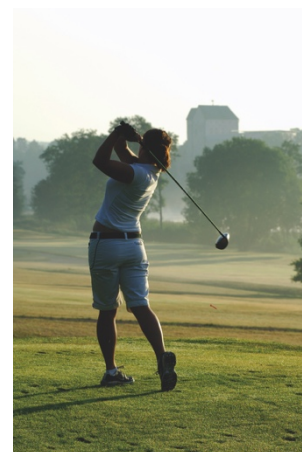
Överföringsavgiften för el ska sänkas och en biogasanläggning byggas.

▪ Offensiv satsning på skärgårds- och idrottsturism

Idrottsturismen står redan i dag för merparten av övernattningar på Åland under lågsäsong. Det visar på en potential för vidareutveckling. En underutnyttjad resurs för ökad turism är Ålands helt unika skärgård. Här behövs ett samlat grepp för satsningar på och paketering av attraktivt boende och ett rikt utbud av aktiviteter som våra tusende öar och skär kan erbjuda. En förutsättning för detta är förstås tillgänglighet med en fungerande, bokningsbar och hållbar skärgårdstrafik.

Utveckling av idrotts- och skärgårdsturismen står i fokus under de kommande åren, liksom att säkerställa fungerande, bokningsbara transporter för att öka tillgängligheten till skärgården.

▪ Satsning på kulturentreprenörer och innovation

Kulturevenemang i alla dess former är ett sätt att öka intresset för Åland som destination, även under lågsäsong. Ett gott exempel på det är Skördefesten som lockar tusentals hitresta besökare. Föreningar och organisationer drar ett stort kulturlass. För att utnyttja potentialen inom kulturturism finns behov av ett särskilt stöd för professionella kulturentreprenörer. Ålänningarna är ett kreativt folk. Därför bör vi satsa på innovation och design, gärna inom ramen för Högskolan på Åland. Innovation skapar internationellt intresse och genererar i förlängningen nya affärsmöjligheter. Ta tillvara firandet av Ålands självstyrelse 100 år för kreativa satsningar! Ett kreativt samhälle skapar tillväxt.

Åland bör inom ramen för firandet av självstyrelsen 100 år göra en satsning på professionella kulturentreprenörer i syfte att stimulera besöksnäringen samt lyfta fram åländsk innovation och design inom ramen för högskolan.

▪ Ett livskraftigt lantbruk

Den pågående revideringen av LBU-programmet bör säkerställa ett livskraftigt och hållbart lantbruk i vått och torrt. En ökad efterfrågan på härproducerade (åländska) produkter förutsätter en god och

ÅLANDS FRAMTID
– Det åländska alternativet!

varierad tillgång av råvaror. Framtagningen av det nya jordbruksprogrammet ska ske i nära samarbete med lantbrukarorganisationerna och premiera aktivt lantbruk.

Säkerställ ett livskraftigt och hållbart lantbruk i det nya LBU-programmet.

- **Inrätta en specialbyrå för EU-bidrag**

Ålänningarna måste bli bättre på att utnyttja allehanda bidrag från EU. Då EU:s bidragsdjungel lätt upplevs som ogenomtränglig för den vanliga medborgaren måste lagtinget anslå medel för att inrätta en särskild "EU Finans"-byrå med specialister på EU-bidrag. Byrån, som kan skötas av en utomstående aktör, har till uppgift att hjälpa företag och organisationer att hitta rätt i bidragsdjungeln och att söka bidrag.

Lagtinget anslår medel för att upprätta en specialistbyrå för ansökningar om allehanda EU-bidrag.

- **Höj Ålands attraktionskraft under Åland 100!**

Allmänna medel bör avsättas för en stor kampanj i syfte att höja Ålands attraktionskraft som inflyttnings- och etableringsland för privatpersoner och företag. Kampanjen ska i första hand riktas mot Mälardalsregionen med sina 3,5 miljoner invånare och rida på den exklusiva uppmärksamhet som firandet av självstyrelsen 100 år ger Åland.

Under firandet av "Åland 100" 2021-2022 genomförs en stor kampanj för att höja Ålands attraktionskraft som inflyttnings- och etableringsland.

ÅLANDS FRAMTID
– Det åländska alternativet!

Trygghet

▪ En stor satsning på våra äldre

Ingen pensionär ska behöva vända på slantarna varje månad för att få pengarna att räcka till. Därför ska våra mest ekonomiskt utsatta folkpensionärer med en årsinkomst upp till 15 000 € per år inte betala någon skatt alls. Bortfallet i kommunalbeskattningen ska fullt ut kompenseras över Ålandsbudgeten. God tandhälsa förlänger livet. Därför vill vi införa inkomstprövad fri tandvård för pensionärer.

Skattefri pension på inkomst upp till 15 000 € per år och inkomstprövad tandvård för pensionärer.

▪ Servicesedlar ökar valfriheten

Personer som på grund av ålder, funktionsnedsättning eller annat är i behov av kontinuerlig stöd och hjälp ska fritt kunna välja servicegivare med servicesedlar. Det ökar såväl valfriheten som servicenivån och skapar underlag för privata välfärdsföretag som ett komplement till den offentliga servicen.

Inför ett system med servicesedlar som skapar valfrihet för klienten.

▪ Säkerställ resurser till barnomsorgen

Det råder i vissa fall alarmerande personal- och resursbrist inom delar av barnomsorgen, särskilt i tillväxtkommunerna. Ökad arbetsbelastning till följd av ett ökat antal barn med annat modersmål, barn med speciella behov och ökat antal närvarotimmar gör att personal sjukskrivs och/eller slutar helt. Det här leder till en dränering av kompetens samtidigt som det är mycket svårt att få tag i vikarier. Behovet av utökade resurser förstärks av att den nya, sammanslagna barnomsorgs- och grundskolelagen ställer nya krav på den pedagogiska verksamheten.

Kommunerna måste i ett första skede skjuta till mer resurser där det behövs samtidigt som landskapsandelarna för barnomsorgen i enlighet ned den nya lagen omgäende måste höjas. Barnen är Ålands framtid!

▪ Höjt barntillägg för ensamförsörjare

Ålands Framtid har under flera år kämpat för att barnbidragstillägget för ensamförsörjare ska höjas till 100 €. Då regeringen äntligen medgav behovet höjdes tillägget med 10 € till 60 €. ÅF ger inte upp och fortsätter föreslå en

ÅLANDS FRAMTID
– Det åländska alternativet!

höjning till 100 €. Samtidigt bör storleken på hemvårdsstödet ses över för att göra det lättare för föräldrar att vara hemma längre med sina barn. Trygga barn är glada barn.

Höj tillägget för ensamförsörjare till 100 € och se över storleken på hemvårdsstödet.

▪ Satsning på ungas hälsa

Åländska ungdomar mår sämst i hela landet. Särskilt unga kvinnor upplever psykisk ohälsa och utanförskap. Det visar en enkätundersökning från Institutet för hälsa och välfärd i Finland. Enligt enkäten uppges dessutom 20 procent av de kvinnliga eleverna på gymnasienivå att de blivit utsatta för sexuellt våld.

Siffrorna är alarmerande och måste tas på största allvar. Det åländska samhället måste vidta konkreta åtgärder för att stoppa all form av sexuellt våld och sexuella trakasserier samt förhindra att den psykiska ohälsan bland unga utvecklas till ett allvarligt folkhälsoproblem för nästa och kommande generationer.

Det krävs omgående en grundlig utredning av orsakerna till varför så många barn och unga mår dåligt och varför det sexuella våldet mot unga kvinnor uppges öka på Åland. Därefter bör en konkret handlingsplan tas fram där alla berörda verksamheter samarbetar brett med tillräckliga resurser.

▪ Godkänn svensk yrkesexamen

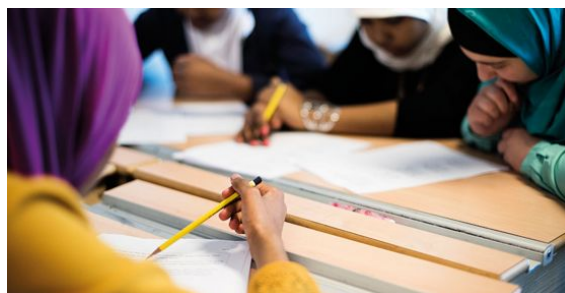
För att säkerställa tryggad tillgång på lärare inom grundskolans låg- och mellanstadium måste Åland införa ett eget valideringssystem som godkänner lärarexamen i Sverige. Då utbildningarna över tid varierar mellan Finland och Sverige kan inte Åland slaviskt hålla fast vid det finska regelverket för vad som är behörig examen på Åland. Dessutom stöter dagen system bort alla ålänningar som utbildar sig till låg- och mellanstadielärare i Sverige.

Åland ska med stöd av egen utbildningslagstiftning ha ett eget valideringssystem som godkänner lärarexamen i Sverige som behörighet att undervisa i grundskolans låg- och mellanstadium.

▪ Hållbar invandring och integration

Flyktingar och invandrare ska garanteras en fullgod integration i det åländska samhället. Det innebär att nyanlända aktivt ska informeras om vår allmänna, jämställda värdegrund och lagstiftning som vårt samhälle vilar på. Informationen ska vara obligatorisk. Vidare ska alla erbjudas kurser i svenska (SFI) och samhällsorientering. Kurser ska ordnas såväl dag- som kvällstid och vara kostnadsfria och obligatoriska. Samtliga kurser som rör integration av nyanlända ska finansieras över Ålandsbudgeten.

Obligatoriska, kostnadsfria kurser i samhällskunskap och svenska för alla nyanlända.

▪ Alla har rätt att fatta

Omkring 14 procent av befolkningen har på grund av språk, läs- och skrivsvårigheter svårt att tillgodogöra sig samhällsinformation. I Sverige har de flesta myndigheter och kommuner information

på lättläst svenska. På Åland är lättläst samhällsinformation mycket sällsynt, vilket diskriminerar en stor del av befolkningen.

Ålands förvaltning och lagting ska införa lättläst samhällsinformation i alla sina digitala kanaler.

▪ Lev upp till FN-konventionen för funktionshindrade

All lagstiftning och alla samhällsbeslut ska ta hänsyn till FN:s konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I konventionen bestäms bl a funktionsnedsattas rätt att påverka beslut som berör dem enligt devisen: "Inget som rör oss, utan oss". Trots att Åland godkände konventionen 2016 har Ålands handikappförbund inte aktivt bjudits in att delta i beredningen av viktiga lagar som berör funktionsnedsatta. Förbundet har i en skrivelse uppmärksammat regeringen om detta, men inte ens fått ett svar.

Funktionsnedsatta ska aktivt vara delaktiga i beredning av lagstiftning och beslut som berör dem.

▪ Respektera kommunalt självbestämmande

Ålands kommuner ska själva få bestämma över sin egen framtid. Att med tvångslagar och ekonomisk "svälta räv"-taktik pressa fram en på förhand bestämd kommunstruktur är ansvarslös politik med tanke på kommunernas primära serviceansvar mot sina invånare. Dessutom strider den här typen av tvångsåtgärder mot den grundläggande kommunala självstyrelsen.

Kartan över Ålands kommuner kommer säkert att ändras, men låt det ta den tid det tar. Utfallet av samarbetet inom "Kommunernas socialtjänst" (KST) visar vägen för behovet av mer överskridande kommunsamarbeten inom övriga sektorer.

Alla lagar om kommunreformen rivs upp och ersätts med beslut som stimulerar intresset för frivilligt samgående mellan kommuner, utifrån och med hänsyn till kommunernas ekonomiska och geografiska förutsättningar.

▪ Revidera landskapsandelarna till kommunerna

Den nuvarande regeringens "svälta räv"-spel i syfte att påskynda kommunreformen måste stoppas. Tilldelningen av skattemedel via landskapsandelar till kommunerna måste gå hand i hand med ökade krav på kommunal service.

Omedelbart efter valet tillsätts en arbetsgrupp med företrädare för regeringen och kommunerna för att ta fram ett rättvist, konkret, förutsägbart och transparent system för landskapsandelar.

ÅLANDS FRAMTID
– Det åländska alternativet!

Hållbarhet

▪ Biogas bidrar till hållbar skärgårdstrafik

Åland måste i mycket högre grad ta tillvara och återvinna restprodukter lokalt. Slakt- annat organiskt avfall ska inte komposteras, än mindre exporteras för dyra pengar utan givetvis återvinnas för att skapa biogas och gödsel. Biogasen kan användas som drivmedel i fordon och fartyg – t ex inom buss- och skärgårdstrafiken – och för produktion av fjärrvärme. Biogödseln bidrar i sin tur till ett livskraftigt, hållbart jordbruk. Ålands Framtid vill även under mandatperioden ha en grundlig utredning om förutsättningarna att använda lokalt producerat brännbart avfall för produktion av t ex fjärrvärme.

Maximalt stöd ges för en biogasanläggningen med säkerställd kapacitet att ta emot organiskt avfall i minst 20 år. En plan för användning av lokalt producerad biogas och gödsel ska omgående tas fram.

▪ Vision levande skärgård 2030

Ålands unika skärgård har en fantastisk, outnyttjad potential att utvecklas både för fast boende och som besöksmål. För att ta till vara detta krävs ett politiskt helhetsgrepp som tar hänsyn till ekonomiska, sociala och geografiska förutsättningar för att skapa optimala trafiklösningar som innefattar hela skärgården. Någon helhetslösning finns inte presenterad idag. Därför säger Ålands Framtid nej till att plöja ned, med åländska mått mätt, astronomiska summor i kortruttsprojektet på västra Föglö och ser i det här skedet en tunnel som ett samhällsekonomiskt fördelaktigare alternativ. Det ogenomtänkta slöseriet med våra skattemedel måste få ett stopp!

En bred arbetsgrupp tillsätts omgående för att ta fram en handlingsplan som tar hänsyn till ekonomiska, sociala och geografiska förutsättningar för att skapa optimala och hållbara trafiklösningar för hela skärgården – "Vision levande skärgård 2030".

▪ Ökad konsumtion av åländska råvaror

Ökad konsumtion av härproducerade råvaror innebär idel fördelar: färre miljöbelastande transporter, ursprungssäkerhet, cirkulär ekonomi där pengarna från omsättningen stannar på Åland, fler arbetstillfällen samt bevarandet av ett levande och produktivt jord- och lantbrukslandskap. Vi stöder aktivt kampanjer att lyfta och marknadsföra åländska råvaror och produkter i vår närregion.

Åländska råvaror och produkter bör bli ett begrepp. All offentlig verksamhet, som serverar mat, ska ges förutsättningar att så långt som möjligt använda åländska råvaror.

ÅLANDS FRAMTID
– Det åländska alternativet!

▪ Försvara vårjakten

Den åländska vårjakten är nu ett fall för EU-domstolen. Hittills har EU inte lyssnat på Ålands argument om de omfattande viltvårdsinsatser som de åländska jägarna gör för att bevara ett livskraftig bestånd av jaktbara fågelarter, inte minst ejdern. Sannolikheten för att EU-domstolen stoppar vårjakten är överhängande. Så vad kan då rädda vårjakten? I det korta perspektivet inget. Ett brott mot förbudet riskerar ge Åland dryga böter. Så då återstår påtryckningar för att ändra EU:s lagstiftning.

Om den åländska vårjakten stoppas av EU-domstolen ska Åland med alla medel trycka på för att EU-lagstiftningen ändras.

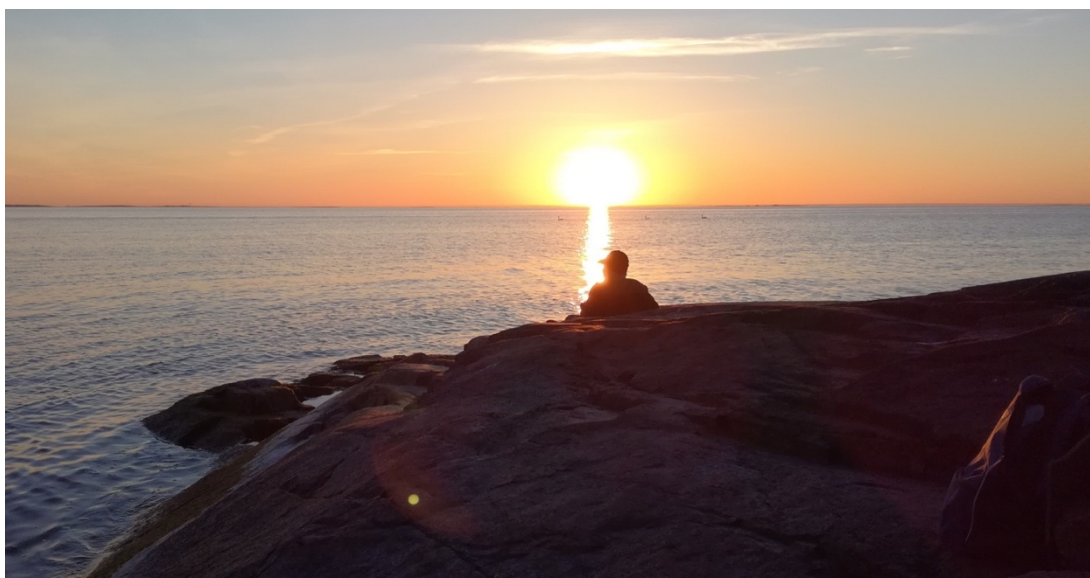

▪ Försäljning av sälprodukter och förvaltningsplan för havsörn

Säl, skarv och havsörn. Alla har på senare år ökat kraftigt i antal. Sälén och skarven utgör ett hot mot yrkesfisket medan örnen går hårt åt sjöfågelstammen. På säl och skarv finns numera en fungerande skyddsjakt. Jakten på säl kunde säkert vara ännu större och bidra till en utvecklad jaktturism om inte EU skulle förbjuda försäljning av sälprodukter. Havsörnen är däremot fridlyst.

För att utveckla jakten och jaktturismen på säl måste Åland sätta press på EU att tillåta försäljning av sälprodukter. En konkret förvaltningsplan för att hålla nere beståndet av havsörn tas fram omgående.

En ny morgon, ett nytt land – Åland!

ÅLANDS FRAMTID
– Det åländska alternativet!